

Markus Zusak

Als honden huilen

the house of books

Oorspronkelijke titel

When Dogs Cry

Uitgave

Pan Macmillan Australia Pty Limited, Sydney

Copyright © 2001 by Markus Zusak

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2012 by The House of Books,

Vianen/Antwerpen

Vertaling

Eefje Bosch

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer BNO, Amsterdam

Foto auteur

Bronwyn Rennex

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 3504 0

D/2012/8899/110

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

I

Het idee van de bierijsjes kwam van Rube's vriendinnetje, niet van mij.

Laat dat duidelijk zijn.

Alleen was ik degene die erbij inschoot.

Kijk, ik ging ervan uit dat ik ooit wel volwassen zou worden, maar zover was het gewoon nog niet. Punt uit.

Om heel eerlijk te zijn, wist ik niet of er ooit wél een moment zou komen waarop Cameron Wolfe (dat ben ik) zijn leven op orde zou krijgen. Ik had wel eens een glimp opgevangen van een andere ik. Het was een andere ik, want tijdens die kortstondige momenten dacht ik daadwerkelijk dat ik wel eens een winnaar zou kunnen worden.

De realiteit, daarentegen, was een beetje pijnlijk.

Die realiteit confronteerde mij op keiharde, brute wijze met mezelf. Winnen zou bij mij nooit vanzelf gaan. Er zou voor gevochten moeten worden, in alle uithoeken van mijn gedachten. In zekere zin moest ik hard op zoek naar momenten waarop ik wel oké was.

Ik betastte mezelf.

Soms.

Oké.

Oké.

Best vaak.

(Er is me verteld dat je dit soort ontboezemingen niet te snel moet doen omdat mensen er wel eens aanstoot aan zouden kunnen nemen. Tja, het enige wat ik daarop te zeggen heb is: waarom niet in godsnaam? Waarom de waarheid niet vertellen? Waar doen we het verdomme anders allemaal voor?

Nou?)

Maar ik wilde zo graag een keer door een meisje betast worden. Een meisje dat me niet zou zien als die geile, onzekere, glimlachende maar toch chagrijnige, laffe hond die indruk op haar probeerde te maken.

Haar vingers.

Ik stelde me altijd voor hoe zacht die waren wanneer ze over mijn borstkas naar mijn buik gleden. Ze zou haar nagels in mijn benen zetten, precies zo dat het lekker aanvoelde en me kippenvel bezorgde. Ik stelde me het voortdurend voor, maar weigerde te geloven dat het alleen een kwestie van lust was. De reden dat ik dit zeg, is dat de handen van het meisje aan het eind van mijn dagdromen altijd uitkwamen bij mijn hart. Elke keer weer. Ik zei tegen mezelf dat dát de plek was waar ik betast wilde worden.

We hadden natuurlijk ook seks.

Waren naakt.

In alle hoeken van de kamer en van mijn gedachten.

Maar wanneer het voorbij was, verlangde ik naar haar fluisterende stem en naar iemand in mijn armen. Dat had in mijn geval weinig met de realiteit te maken. Ik zat vast in fantasieën en ploeterde rond in mijn eigen hoofd met het gevoel dat ik me maar wat graag zou willen verliezen in een vrouw.

God, wat wilde ik dat graag.

Ik wilde me verliezen in een vrouw en in het gevoel en ge-

zwijmel van de liefde die ik haar te geven had. Ik wilde verpletterd worden door de intensiteit van haar hartslag. Dat was wat ik wilde. Dat was hoe ik wilde zijn.

En toch.

Was ik niet zo.

Ik moest het doen met hier en daar een blik, en mijn eigen vervlogen hoop en dromen.

De bierijsjes.

O ja.

Ik wist dat ik iets vergat.

Het was naar winterse begrippen een warme dag geweest, hoewel er nog een koud windje stond. De zon voelde warm en scheen behoorlijk fel.

We zaten die zondagmiddag in de achtertuin te luisteren naar voetbal op de radio, en om heel eerlijk te zijn, zat ik te kijken naar de benen, de heupen, het gezicht en de borsten van het nieuwste vriendinnetje van mijn broer.

De broer in kwestie is Rube (Ruben Wolfe) en die winter leek hij iedere paar weken een ander vriendinnetje te hebben. Ik hoorde ze weleens op onze slaapkamer – een schreeuw of kreet of kreun of zelfs gefluister van genot. Ik weet nog dat ik zijn nieuwe vriendin vanaf het eerste moment leuk vond. Ze had een leuke naam, Octavia. Ze was straatmuzikant en ze was aardig, in tegenstelling tot veel van de snollen die Rube mee naar huis nam.

We ontmoetten haar voor het eerst bij de haven, op een zaterdagmiddag laat in de herfst. Ze zat harmonica te spelen met een oud jasje voor haar voeten waar mensen geld op konden gooien. Er lagen veel munten op en Rube en ik bleven staan luisteren omdat ze verdomd goed was en die harmonica echt kon laten huilen. Af en toe bleven er mensen staan om te

klappen. Zelfs Rube en ik gooiden op een gegeven moment wat geld op de jas, vlak na een oude man met een wandelstok en vlak voor wat Japanse toeristen.

Rube keek naar haar.

Zij keek naar hem.

Meer was er meestal niet voor nodig, zo deed Rube dat. Mijn broer hoefde eigenlijk nooit iets te zeggen of te doen. Hij hoefde maar ergens te staan of zich even te krabben of over een afvoerput te struikelen en een meisje vond hem al leuk. Zo ging dat nou eenmaal, en zo ook met Octavia.

‘Zo, waar woon jij eigenlijk?’ had Rube haar gevraagd.

Ik kan me het oceaangroen van haar ogen op dat ogenblik nog herinneren. ‘In het zuiden, in Hurstville.’ Ze was toen al helemaal verkocht. Dat zag ik. ‘En jij?’

En Rube had zich omgedraaid en gewezen. ‘Ken je die smerige straatjes achter het centraal station?’

Ze knikte.

‘Daar dus.’ Alleen Rube kon die vieze straatjes doen klinken als de mooiste plek op aarde – en die woorden markeerden het begin van Rube en Octavia.

Een van haar beste eigenschappen was dat ze zowaar mijn bestaan erkende. Ze zag me niet als een obstakel tussen haar en Rube. Ze vroeg altijd: ‘Hoe gaat-ie, Cam?’

De waarheid is.

Dat Rube nooit van zijn vriendinnetjes hield.

Hij werd niet warm of koud van ze.

Hij wilde ieder meisje gewoon omdat ze de volgende was, en waarom zou je geen volgende nemen wanneer die beter was dan de laatste?

Het behoeft geen betoog dat Rube en ik niet echt op elkaar lijken waar het op vrouwen aankomt.

En toch.

Had ik die Octavia altijd al leuk gevonden.

Ik voelde me goed die dag dat we naar binnen gingen en de koelkast opentrokken. Er lag drie dagen oude soep in, een wortel, iets groens en een biertje. We bukten alle drie en keken ernaar.

‘Wat heerlijk!’

Het was Rube die dat zei, sarcastisch.

‘Wat is dat?’ vroeg Octavia.

‘Wat?’

‘Dat groene ding.’

‘Geen flauw idee.’

‘Een avocado?’

‘Te groot,’ zei ik.

‘Wat is het in godsnaam?’ vroeg Octavia weer.

‘Wat maakt het uit?’ onderbrak Rube ons. Hij had zijn oog op het biertje laten vallen. Het etiket was het enige groene ding waar hij naar keek.

‘Die is van pa,’ zei ik tegen hem, en ik bleef de koelkast in kijken. We bewogen geen van allen.

‘Dus?’

‘Hij is met ma en Sarah naar Steve’s footballwedstrijd. Misschien heeft-ie er wel trek in wanneer hij thuiskomt.’

‘Ja, maar voor hetzelfde geld koopt-ie er een paar onderweg naar huis.’

Octavia’s borst streek langs mijn schouder toen ze zich omdraaide en wegliep. Dat voelde zo goed dat ik er kippenvel van kreeg.

Rube aarzelde geen moment en pakte het biertje. ‘Het is het proberen waard,’ bepaalde hij. ‘Die ouwe is de laatste tijd trouwens toch in een goeie bui.’

Daar had hij gelijk in.

Vorig jaar rond deze tijd had hij behoorlijk in de put gezeten omdat hij geen werk had. Dit jaar kwam hij om in het werk en als hij me vroeg hem af en toe te helpen op zaterdag, dan deed ik dat. Rube ook. Mijn vader is loodgieter.

We zaten allemaal aan de keukentafel.

Rube.

Octavia.

Ik.

En het biertje, midden op tafel, waar de druppels vanaf liepen.

‘Nou?’

Dat vroeg Rube.

‘Wat, nou?’

‘Nou, wat gaan we in godsnaam doen met dit biertje, stomme eikel?’

‘Doe eens effe rustig, zeg.’

We glimlachten allemaal een beetje schamper.

Zelfs Octavia glimlachte, omdat ze gewend was geraakt aan de manier waarop Rube en ik met elkaar omgingen, of in elk geval aan de manier waarop Rube met mij omging.

‘Delen we hem in drieën?’ vervolgde Rube. ‘Of laten we hem gewoon rondgaan?’

Op dat moment kreeg Octavia haar briljante idee.

‘Zullen we er anders ijsjes van maken?’

‘Is dat een slechte grap of zo?’ vroeg Rube haar.

‘Nee, natuurlijk niet.’

‘Ijsjes van bier?’ Rube haalde zijn schouders op en liet het idee even op zich inwerken. ‘Tja, ach. Het is er sowieso warm genoeg voor. Hebben we nog van die plastic dingen voor ijsjes? Je weet wel, met zo’n stokje?’

Maar Octavia keek al in het keukenkastje en vond wat ze

zoekt. ‘Bingo,’ grijnsde ze (en ze had een prachtige mond, met rechte, witte, sexy tanden).

‘Oké.’

Nu werd het serieus.

Rube maakte het biertje open en stond op het punt om het uit te schenken, in gelijke delen uiteraard.

Onderbreking.

Ik.

‘Moeten we ze niet uitspoelen of zo?’

‘Hoezo?’

‘Nou, die krenge staan waarschijnlijk al tien jaar in dat kastje.’

‘Ja, en?’

‘Nou, ze zijn waarschijnlijk helemaal beschimmeld en smerig en...’

‘Mag ik alsjeblieft misschien gewoon even dat verdomde biertje inschenken!?’

We moesten allemaal weer lachen van de spanning, en uiteindelijk schonk Rube, zeer nauwkeurig, drie gelijke porties bier in de plastic vormpjes. Hij zette de stokjes er allemaal kaarsrecht in.

‘Zo,’ zei hij. ‘Hartelijk bedankt,’ en hij liep langzaam naar de koelkast.

‘In het vriesvak,’ zei ik tegen hem.

Hij bleef staan, halverwege, draaide zich traag en behoedzaam om en zei: ‘Denk je nou echt dat ik zo dom ben om bier dat ik zojuist úit de koelkast heb gepakt en in ijsvormpjes heb gegoten, weer terug in de koelkast te zetten?’

‘Je weet maar nooit.’

Hij draaide zich weer om en liep door. ‘Octavia, doe de vriezer eens open.’

Dat deed ze.

‘Dank je, schatje.’

‘Geen probleem.’

Toen was het alleen nog een kwestie van wachten tot ze waren bevroren.

We hingen een poosje rond in de keuken, tot Octavia iets zei, tegen Rube.

‘Heb je zin om wat leuks te gaan doen?’ vroeg ze hem. Bij de meeste meisjes was dat het teken voor mij om te gaan. Maar bij Octavia was het me niet helemaal duidelijk. Ik besloot er toch maar vandoor te gaan.

‘Waar ga je heen?’ vroeg Rube me.

‘Weet ik nog niet.’

Ik ging de keuken uit, pakte mijn jas, voor later, en liep naar de veranda. Toen ik al bijna buiten was, zei ik nog snel: ‘Misschien even naar de hondenrenbaan. Of zomaar ergens heen.’

‘Wat jij wilt.’

‘Tot straks, Cam.’

Met een laatste blik op Rube en Octavia kon ik het verlangen in hun ogen zien. Octavia verlangde naar Rube. Rube verlangde naar welk meisje dan ook. Vrij simpel eigenlijk.

‘Tot straks,’ zei ik, en liep naar buiten.

De hor klapte achter me dicht.

Mijn benen voelden zwaar.

Ik stak mijn armen in de jas.

Warme mouwen.

Gekreukte kraag.

Handen in zakken.

Oké.

Ik liep.

Algauw viel de avond en de stad dook ineen. Ik wist waar ik heen ging. Zonder het te weten, zonder erbij stil te staan, wist ik het. Ik ging naar het huis van een meisje. Een meisje dat ik vorig jaar op de hondenrenbaan had ontmoet.

Ze was gek.

Ze was gek.

Niet op mij.

Ze was gek op Rube.

Ze had mij zelfs een loser genoemd toen ze een keer met hem stond te praten, en ik had afgeluisterd hoe mijn broer haar een veeg uit de pan gaf en aan de kant schoof.

De laatste tijd had ik vaak voor haar huis gestaan, aan de overkant van de straat. Ik stond daar te staren, te kijken en te hopen. En wanneer de gordijnen een poosje dicht waren, vertrok ik weer. Ze heette Stephanie.

Die avond, waar ik nu op terugkijk als de avond van de bierijsjes, stond en staarde ik daar net iets langer dan anders. Ik stelde me voor hoe ik met haar mee naar huis zou lopen en de deur voor haar zou openhouden. Ik zag het helemaal voor me, en werd verscheurd door een snerpande pijn.

Ik stond.

Met mijn ziel onder mijn arm.

‘Ach, ja.’

Het was een flinke wandeling omdat zij in Glebe woonde en ik bij het Centraal Station, in een klein straatje met verrotte afvoergoten, vlak bij het spoor. Maar ik was eraan gewend – zowel aan de afstand als aan het straatje. Ergens ben ik best trots op mijn afkomst. Dat kleine huisje. De familie Wolfe.

Er gingen heel wat minuten voorbij tijdens mijn wandeling naar huis, en toen ik mijn vaders busje bij ons in de straat zag staan, moest ik zelfs glimlachen.

Het gaat de laatste tijd eigenlijk best goed met ons.

Steve, mijn oudste broer.

Sarah, mijn zus.

Mevrouw Wolfe – de veerkrachtige mevrouw Wolfe, mijn moeder, die voor haar werk schoonmaakt bij mensen thuis en in het ziekenhuis.

Rube.

Pa.

En ik.

Om de een of andere reden voelde ik me die avond, op weg naar huis, helemaal in balans. Ik was blij voor mijn familie, omdat het zo goed met iedereen leek te gaan. Met hen allemaal.

Er raasde een metro voorbij, en het leek of ik de hele stad erin hoorde.

Hij kwam op me af en gleeed toen weer weg.

Dingen lijken altijd weg te glijden.

Ze komen naar je toe, blijven even hangen, en vertrekken weer.

De metro voelde die dag als een goede vriend, en toen hij voorbij was, leek het alsof er iets in me losschoot. Ik was alleen op straat, en hoewel ik me nog steeds rustig voelde, was het korte moment van geluk weer weg en werd ik heel langzaam maar zeker overmand door een gevoel van triestheid. De stadslichten schenen in de lucht en strekten hun armen naar me uit, maar ik wist dat ze me nooit helemaal zouden bereiken.

Ik rechtte mijn rug en liep de veranda op. Binnen ging het over de ijsjes en de zaak van het verdwenen biertje. Ik verheugde me zowaar op mijn portie, al krijg ik nooit een heel flesje of blikje bier weg. (Ik heb dan gewoon geen dorst meer,

waarop Rube ooit zei: ‘Ik toch ook niet, man, maar ik drink dan gewoon door.’) Het hele idee van die ijsjes had toch wel iets, en ik maakte aanstalten om naar binnen te gaan en het uit te proberen.

‘Ik wilde dat biertje drinken als we thuiskwamen.’

Ik hoorde de stem van mijn vader precies toen ik op het punt stond om de deur open te doen. Er zat een zweempje zakkerigheid in. ‘En wiens briljante idee was het trouwens om ijsjes te maken van mijn biertje, sorry, mijn láátste biertje? Wie heeft dat bedacht?’

Er viel een stilte.

Een langdurige.

Stil.

Toen klonk eindelijk het antwoord: ‘Ik,’ precies op het moment dat ik binnenkwam.

De enige vraag is, wie zei het?

Was het Rube?

Octavia?

Nee.

Ik was het.

Vraag me niet waarom, maar ik wilde gewoon niet dat Octavia ervanlangs zou krijgen (verbaal, uiteraard) van Clifford Wolfe, mijn vader. Hij zou er waarschijnlijk niet eens zo moeilijk over doen, maar toch, het was het risico niet waard. Het was beter als hij dacht dat ik het was. Hij was eraan gewend dat ik idiote dingen deed.

‘Waarom verbaast me dat niks?’ vroeg hij, terwijl hij zich naar me toewendde. Hij hield de ijsjes in kwestie in zijn handen.

Hij glimlachte.

Een goed teken, neem dat maar van mij aan.

Toen schoot hij in de lach en zei: ‘Nou, Cameron, je vindt het vast niet erg als ik die van jou opeet, of wel?’

‘Natuurlijk niet.’ In zo’n geval zeg je altijd “natuurlijk niet” omdat je allang weet dat je pa eigenlijk vraagt: ‘Zal ik het ijsje nemen of zal ik honderd andere manieren verzinnen om je te laten lijden?’ Natuurlijk speel je dan op safe.

De ijsjes werden uitgedeeld en ik wisselde een blik van verstandhouding, eerst met Octavia, daarna met Rube.

Rube stak zijn ijsje naar me uit. ‘Hapje?’ vroeg hij, maar ik bedankte.

Ik liep de kamer uit en hoorde mijn vader nog zeggen: ‘Nog best lekker, eigenlijk.’

De klootzak.

‘Waar was je heen daarstraks?’ vroeg Rube me later op onze kamer toen Octavia naar huis was. We lagen allebei in ons bed nog even te praten.

‘O, gewoon.’

‘Naar Glebe?’

Ik keek zijn kant op. ‘Hoe bedoel je?’

‘Ik bedoel,’ verzuchtte Rube, ‘dat Octavia en ik jou een keer achterna zijn gegaan, gewoon uit belangstelling, en zagen dat je bij een huis naar het raam stond te staren. Je bent best een beetje een eenzame stakker, hè?’

Toen begon alles een beetje te draaien, en in de verte kon ik het verkeer horen, een haast geruisloos geroezemoes. Ver weg van dit alles. Ver weg van Cameron en Ruben Wolfe die het hadden over wat ik in hemelsnaam deed bij het huis van een meisje voor wie ik niet bestond.

Toen slikte ik, haalde diep adem en gaf mijn broer antwoord.

‘Ja,’ zei ik. ‘Ik geloof het wel, ja.’

Er viel verder niets te zeggen. Niets om het te verdoeze-

len. Er volgde alleen een korte mengeling van afwachting, waarheid en gevoelens. Toen voegde ik eraan toe: 'Het is die Stephanie.'

'Die trut,' zei Rube fel.

'Ik weet het, maar...'

'Ik begrijp het wel,' onderbrak Rube me. 'Het maakt niet uit dat ze een hekel aan je heeft of je een loser heeft genoemd. Je voelt wat je voelt.'

Je voelt wat je voelt.

Het was een van de meest waarachtige dingen die Rube ooit had gezegd, en na zijn woorden viel er een beklemmende stilte in de kamer.

Vanuit de tuin van de burens hoorden we een hond blaffen. Het was Miffy, de zielige Engelse dwergkees waar we allemaal de pest aan hadden, maar die we toch een paar keer in de week uitlieten.

'Miffy klinkt wat overstuur,' zei Rube na een tijdje.

Een beetje een eenzame stakker. Een beetje een eenzame stakker...

Rube's woorden maalden door mijn hoofd tot zijn stem als een hamer klonk.

Later, toen ik was opgestaan en op de veranda was gaan zitten waar ik keek hoe de schaduwen van het verkeer voorbischoten, zei ik tegen mezelf dat het niet erg was om eenzaam te zijn, zolang ik maar hongerig bleef. Het voelde alsof er iets in me landde. Iets wat ik niet kon zien of begrijpen. Het was er gewoon, en vermengde zich met mijn bloed.

Heel snel, heel plotseling, tuimelden er woorden door mijn hoofd. Ze vielen neer op de bodem van mijn gedachten en daar, op die plek, begon ik ze bijeen te rapen. Het waren fragmenten van waarheid, afkomstig uit mezelf.

Zelfs 's nachts, in bed, maakten ze me wakker.

Ze plakten aan het plafond.

Ze zetten zich vast in mijn geheugen.

Toen ik de volgende ochtend wakker werd, schreef ik de woorden op een afgescheurd stukje papier. En die ochtend veranderde de wereld voor mij van kleur.

Woorden van Cameron

Voor iemand als ik gaat niets vanzelf.

Dat zeg ik niet om te klagen.

Het is gewoon zo.

Het enige probleem is nu dat ik dromen heb gemorst op de bodem van mijn gedachten. Daar liggen nu woorden die ik naar buiten probeer te krijgen. Probeer op te schrijven.

Woorden die ik voor mezelf zal opschrijven.

Een verhaal waar ik voor zal vechten.

Zo begint het dus...

Het is avond en ik wandel door de stad van mijn gedachten. Door de straten en de steegjes. Langs huiverende gebouwen. Tussen gebukte hui-zen door, met hun handen in hun zakken.

Ik loop door deze straten, maar soms voelt het alsof zij door mij lopen. Mijn gedachten stromen als bloed.

Ik loop.

Besef ik.

Waar ga ik heen? vraag ik me af.

Waarnaar ben ik op zoek?

En toch blijf ik lopen, steeds dichterbij een of andere onbekende plek in deze stad. Ik word erheen getrokken.

Langs kapotte auto's.

Langs grimmig verlichte trapportalen.

Tot ik er ben.

Ik voel het.

Weet het.

Weet dat ik mijn kern gevonden heb in een schemerig steegje, in een achterafstraatje ergens op deze plek.

Aan het eind staat me iets op te wachten.

Twee glinsterende ogen.

Ik slik.

Mijn hart slaat me om de oren.

En nu loop ik verder, om te zien wat het is...

Voetstap.

Hartslag.

Voetstap.